

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
VII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO**

- I. Podstawa prawna
- II. Wstęp i podstawowe pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego
- III. Cele ogólne i szczegółowe doradztwa zawodowego
- IV. Treści programowe
- V. Ewaluacja programu
- VI. Program doradztwa zawodowego

Warszawa, 15.09.2022r.

- I. Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ regulują następujące przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 poz. 1082 oraz z 2022 poz. 655,1079, 1116, 1383, 1700, 1730)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 poz. 582, 1116, 1700, 1730) – system oświaty i wychowania zapewnia w szczególności: przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 poz. 1762 oraz z 2022 poz. 935, 1116, 1700, 1730) - dotycząca zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r. poz. 325);

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowe szkoły II stopnia (Dz. U. z 2018 poz. 467, z 202- poz. 1248, z 2021 poz. 1537, 2022 poz. 622 oraz 1705)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2020r. poz. 1280 oraz poz. 1594);
- Statut VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Warszawie;
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Warszawie

II. Wstęp i podstawowe założenia i pojęcia z zakresu doradztwa zawodowego

Głównym celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego VII LO im. Juliusza Słowackiego jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi kształcenia, stanowiącym zarówno jeden z najważniejszych celów jakie stawia przed sobą szkoła. Cel ten wymaga rozwijania u uczniów konkretnych kompetencji, umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zarówno zawodowych, jak i społecznych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno – zawodowej. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy zawodoznawczej pedagoga, psychologa oraz nauczycieli w ramach rocznego planu działania i jest włączony w statut szkoły.

Program czerpie z dorobku teorii doradczych. Odnosi się do teorii rozwoju psychospołecznego człowieka autorstwa m.in. Erika H. Eriksona, Donalda Super'a, Eli Ginzberga oraz Anne Roe – uwzględniające szczegółowe ujęcie uwarunkowań wyboru zawodu i kształtowania własnej kariery w ścisłej korelacji z zadaniami rozwojowymi z uwzględnieniem posiadanych doświadczeń uświadomionych i niejawnych. Natomiast teorie Johna D. Krumbolza, A. S. Levina, Marka Savickasa i V. Peav'ego opisują pojęcie zmiany, które jest kluczowe we współczesnym modelu kariery w ówczesnej rzeczywistości.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji zawodowej oraz wyposażenie w niezbędne informacje do wejścia na rynku pracy. System określa rolę, zadania, metody i formy pracy doradcy zawodowego, jak i nauczycieli.

Doradztwo zawodowe obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, przez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji¹.

Doradca zawodowy to osoba, która udziela pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej².

Zadania doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
3. Opracowanie we współpracy z nauczycielami, w tym wychowawcami, psychologiem i pedagogiem programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynowanie jego realizacji;
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów i pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia³.

¹ K. Lelińska, *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, Problemy Poradnictwa Psychologiczno- Pedagogicznego, 1999, nr 2/11, s. 29.

² Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, Tom V, Zeszyt 2, cz. II, Wyd. MPiPS, Warszawa 1995, s. 497.

³Na podstawie Rozporządzenia MEN w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018r. poz. 1675) §6.1.

Informacja zawodowa obejmuje zbiory danych potrzebnych uczniowi do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji⁴.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje:

- uczniów
- rodziców
- nauczycieli

oraz współpracę z instytucjami wspomagającymi m.in. PPP Nr 9, OHP czy uczelniami wyższymi.

III. Cele ogólne i szczegółowe doradztwa zawodowego

Głównym celem doradztwa zawodowego w VII Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego jest przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi kształcenia, stanowiącym zarówno jeden z najważniejszych celów jakie stawia przed sobą szkoła. Cel ten wymaga rozwijania u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zarówno zawodowych, jak i społecznych.

Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni lat. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz u upływem czasu. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, kompetencje, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ środowiska.

⁴K. Lelińska, *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, Problemy Poradnictwa Psychologiczno- Pedagogicznego, 1999, nr 2/11, s. 29.

Cele główne WSDZ

- Umożliwienie poznania przez młodzież własnej osobowości
- Przygotowanie młodzieży do konstruowania realnych planów kariery edukacyjno- zawodowej
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych
- Inspirowanie młodzieży do poznawania kierunków kształcenia
- Współpraca z rodzicami
- Współpraca z instytucjami, placówkami i zakładami pracy w procesie doradztwa zawodowego
- Prowadzenie indywidualnego doradztwa zawodowego przez zespół psychologiczno-pedagogiczny

Cele szczegółowe WSDZ

- Wspieranie uczniów w poznawaniu swojego potencjału zawodowego oraz nabywaniu umiejętności interpersonalnych niezbędnych do funkcjonowania w szkole i przyszłym życiu zawodowym
- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu, drogi dalszego kształcenia
- Wzmacnianie myślenia o karierze zawodowej w perspektywie procesu podejmowania decyzji
- Kształtowanie aktywnych postaw i zachowań uczniów związanych z lepszym wejściem na rynek pracy oraz budowanie postawy gotowości do podnoszenia swoich kwalifikacji
- Przygotowanie uczniów do podejmowania działań na rzecz innych
- Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa oraz kryteriami naboru do szkół wyższych, policealnych oraz na kwalifikacyjne kursy zawodowe
- Zapoznanie uczniów z zagadnieniami rynku pracy, studiowania i wolontariatu
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych
- Poznawanie zawodów przeszłości w kraju i w Unii Europejskiej

WSDZ jest realizowany na:

- lekcjach wszystkich przedmiotów zgodnie z podstawą programową,
- godzinach wychowawczych,
- Dzień Preorientacji Zawodowej,
- zajęciach realizowanych na terenie szkoły przez doradcę zawodowego,
- zajęciach pozalekcyjnych (spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni, udział w targach edukacyjnych).

Efekty realizacji WSDZ

- uczniowie świadomie dokonują wyboru kierunku dalszego kształcenia;
- uczniowie swobodnie korzystają z oferty proponowanej na rynku pracy
- uczniowie świadome i adekwatne planują swoje ścieżki zawodowe
- aktywny udział rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej
- aktywna współpraca szkoły z placówkami i instytucjami zewnętrznymi

Ewaluacja WSDZ

Celem ewaluacji WSDZ jest ocena, czy założenia programu zostały osiągnięte, czy przynoszą zamierzone efekty oraz określenia, jakich zmian należy dokonać, aby zwiększyć ich skuteczność.

Narzędzia, które zostaną wykorzystane do ewaluacji to:

- ankiety ewaluacyjne
- rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami
- analiza dokumentów

Program WSDZ zakłada realizację czterech obszarów doradztwa zawodowego:

- poznanie własnych zasobów
- poznanie rynku pracy i świata zawodów
- poznanie rynku edukacyjnego
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej.

**Program działań realizowanych w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego VII LO im. Słowackiego
Liceum czteroletnie**

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Zadania, sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
Poznanie przez uczniów własnych zasobów	Uczeń potrafi sporządzić bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy	• Prowadzenie zajęć m.in. wychowawczych, warsztatów dotyczących autoanalizy (np. „portfolio”) • Umożliwianie uczniom poznanie własnej osobowości, dokonywania autodiagnozy preferencji i zainteresowań • Poznaje przeciwskazania zdrowotne do wykonywania określonych zawodów	Nauczyciele, wychowawcy, w tym nauczyciel przedsiębiorczości, doradca zawodowy, psycholog, pedagog, pielęgniarka szkolna	KLASY I
	Uczeń potrafi określić obszary swojego rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego			
	Uczeń potrafi określić wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych			
	Uczeń potrafi rozpoznać swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej			
	Uczeń potrafi analizować własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej	• Aktywizowanie uczniów do podejmowania działań umożliwiających poznanie swoich zasobów m.in. udział w konkursach, organizowanie imprez szkolnych, udział w projektach itd.		
	Uczeń potrafi określić własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową	• Stwarzanie możliwości umocnienia i rozwijania własnego systemu wartości		

		• Udział w działaniach na rzecz innych np. przez działalność w Szkolnym Wolontariacie		
Poznanie rynku pracy i świata zawodów	Uczeń potrafi analizować informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych	• Zapoznanie uczniów z zawodami m.in. dzięki organizacji Dnia Preorientacji Zawodowej – spotkanie z przedstawicielami wyższych uczelni, pracodawcami. • Zapoznanie ucznia z ofertą rynku pracy lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim oraz światowym m.in. udział w targach edukacyjnych	Zespół ds. DZ, rodzice, instytucje zewnętrzne	Klasa II
	Uczeń potrafi analizować informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych		Nauczyciele w tym wychowawcy, nauczyciel przedsiębiorczości	
	Uczeń potrafi porównać formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizując podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika	• Zapoznanie ucznia z formami zatrudnienia i możliwościami funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca • Spotkania z instytucjami oraz osobami prowadzącymi własną działalność gospodarczą		
	Uczeń potrafi konfrontować własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy	• Uczenie dokonywania identyfikacji swoich potrzeb i oczekiwań pracodawców		
	Uczeń potrafi określić znaczenia i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej	• Udostępnianie informacji dotyczące kursów w tym kursów doszkalających, szkoleń, warsztatów	Zespół ds. DZ	

	Uczeń potrafi sporządzić i aktualizować dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców	Przygotowanie sporządzania dokumentacji aplikacyjnej	Nauczyciel przedsiębiorczości, nauczyciele języków	
	Uczeń potrafi przygotować się do zaprezentowania siebie oraz swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej	Ćwiczenie autoprezentacji/ wystąpień publicznych na lekcjach polskiego, przedsiębiorczości, języków obcych. Pisanie CV i listu motywacyjnego zgodnie z panującymi obecnie standardami w tym CV oraz listów na uczelnie zagraniczne	Nauczyciele w tym przedsiębiorczości, języka polskiego, języków obcych	
	Uczeń potrafi scharakteryzować przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej	Zapoznanie z etapami zakładania własnej działalności gospodarczej	Nauczyciel przedsiębiorczości, rodzice, przedstawiciele instytucji wspierającej zakładanie własnej działalności	
	Uczeń potrafi scharakteryzować instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej, w tym instytucje rynku pracy	Zapoznanie uczniów z instytucjami wspomagającymi planowanie ścieżki edukacyjno- zawodowej	Nauczyciele, wychowawcy,	
Poznanie rynku edukacyjnego i uczenie się przez całe życie	Uczeń potrafi korzystać ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego	Zapoznavanie uczniów z formami kształcenia formalnego, pozaformalnego oraz nieformalnego	Nauczyciele, wychowawcy,	KLASA III

	Uczeń potrafi określić korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym	• Zapoznanie uczniów z korzyściami wynikającymi z uczenia się przez całe życie	nauczyciel przedsiębiorczości,	
	Uczeń potrafi analizować możliwości uzupełnienia, poszerzenia i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji	• Zapoznanie uczniów z zawodami przyszłości w kraju i w Unii Europejskiej • Tworzenie i aktualizacja bazy edukacyjno- informacyjnej o świecie zawodów	Wszyscy nauczyciele	
	Uczeń potrafi wskazać możliwości kontynuowania nauki	• Udział uczniów w targach edukacji, spotkaniach z przedstawicielami uczelni wyższych, pracodawcami m.in. w ramach DPZ	Wszyscy nauczyciele, instytucje zewnętrzne	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej	Uczeń potrafi ustalać swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej	• Prowadzenie poradnictwa indywidualnego	Doradca zawodowy, doradca zawodowy z PPP Nr 9, OHP	Klasa III, IV
	Uczeń potrafi sporządzić indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżki edukacyjno- zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji	• Warsztaty radzenia sobie ze stresem, zarządzanie sobą w czasie • Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminy, poszukiwanie pracy, zmiana zawodu, mobilność zawodowa, adaptacja do nowych warunków	Wszyscy nauczyciele, przedstawiciele instytucji zewnętrznych	Klasa III i IV
	Uczeń potrafi dokonać wyboru dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi			

Integracja działań z zakresu doradztwa zawodowego	Rodzice uczestniczą w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego	• Indywidualne konsultacje z rodzicami	Wychowawcy, zespół ds. DZ	Cały rok szkolny
		• Wspieranie rodziców w procesie doradczym, udzielanie informacji		
		• Udział rodziców w DPZ		
		• Dostęp do informacji o rynku pracy	Biblioteka, zespół ds. DZ	
Nauczyciele	Tworzenie i zapewnianie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statusem szkoły	• Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach • Aktywizowanie uczniów do udziału w projektach, konkursach rozwijających umiejętności, predyspozycje i zainteresowania	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
		• Śledzenie losów absolwentów	Zespół ds. losów absolwentów	

